

บทที่ 6

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

Democratic People's Republic of Korea

1. ลักษณะทั่วไป (General Background)

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีหรือเกาหลีเหนือตั้งอยู่บนคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งมีเขตร่วมกันระหว่างประเทศมหาอำนาจ 2 ประเทศ คือ จีน และสหภาพโซเวียต และติดต่อกับทะเลญี่ปุ่น ประมาณห้าพันปี (Five milleniums) ผ่านมาแล้วที่ประชาชนที่อาศัยอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีได้ใช้วัฒนธรรมร่วมกัน ภาษาร่วมกัน ซึ่งเปรียบเสมือนมีสะพานของเกาหลีเชื่อมต่อวัฒนธรรมของจีน สหภาพโซเวียตและญี่ปุ่นเข้าด้วยกัน การรวมตัวกันของชนเผ่าจึงทำให้ความเป็นอยู่ของชุมชนขึ้น

ประเทศเกาหลีเหนือมีชื่อเต็ม สาธารณประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (Democratic People's Republic of Korea) ซึ่งมีพื้นที่ 46,750 ตารางไมล์ หรือ ประมาณ 121,125 ตารางกิโลเมตร เกาหลีเหนือมีพรมแดนติดต่อกับแมนจูเลีย และไซบีเรีย พื้นที่ส่วนมากจะเป็นภูเขาและที่ราบสูง ประชากรส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ปัจจุบันเกาหลีเหนือมีประชากรประมาณ 23,922,000 คน (<http://encarta.msn.com>) และส่วนมากจะมีเชื้อสายจากชาวจีนและชาวมองโกล (Mongols) ชาวเกาหลีเหนือส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ ลัทธิขงจื้อ ภาษาราชการที่ใช้ คือ ภาษาเกาหลีประเทศเกาหลีเหนือมีเมืองหลวงคือ กรุงเปียงยาง (Pyongyang) ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการอุตสาหกรรมและการศึกษา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางพรรครัฐบาลซึ่งมีพรรคคิมอิลซ็องเป็นแกนนำในการปกครองประเทศ

ที่ตั้งของกรุงเปียงยางและสภาพของกรุงเปียงยางในปัจจุบัน

จากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นภูเขาและที่ราบสูงจึงทำให้ประเทศเกาหลีเหนือมีผลผลิตทางการเกษตรมาก เช่น ข้าว ข้าวโพด ผลไม้ รวมทั้งผักต่าง ๆ และผลิตผลทางการเกษตรเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งโสมเกาหลีเป็นที่นิยมของคนทั่วไปในการบำรุงร่างกาย จึงกลายเป็นสินค้าอย่างดีและทำรายได้ให้แก่เกาหลีเหนือเป็นจำนวนมาก

2. พัฒนาการด้านการศึกษา (Educational Development)

ก่อนศตวรรษที่ 19 ดินแดนของเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้อยู่ร่วมกันมาอย่างปกติสุข ช่วงท้ายของศตวรรษที่ 19 ประเทศเกาหลีได้ถูกช่วงชิงการเข้ามาครอบครองของชาวต่างชาติ โดยเฉพาะสงครามรัสเซียกับญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1905 สงครามสงบลงด้วยชัยชนะของญี่ปุ่นซึ่งทำให้เกาหลีตกเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1910

แม้ในปัจจุบันชาวเกาหลีก็ยังคงประท้วงถึงการกระทำของชาวญี่ปุ่นที่มีต่อชาวเกาหลี

อนึ่งบทสรุปของสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1939 – 1945) ในช่วงเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1945 กำหนดให้เกาหลีเป็นอิสระจากการเป็นเมืองขึ้นถึง 30 ปีกองกำลังทหารของโซเวียตและอเมริกาได้เข้าครอบครองคาบสมุทรเกาหลีเป็นการชั่วคราว โดยแบ่งประเทศตามเส้นขนานที่ 38 เพื่อที่จะทำให้งองกำลังทหารของญี่ปุ่นยอมจำนน แต่ไม่มีใครคาดคิดว่าการเข้าครอบครองของอเมริกาและโซเวียตจะทำให้เกิดการแบ่งคาบสมุทรเกาหลีออกเป็น 2 ประเทศอย่างถาวร คือ ประเทศเกาหลีเหนือ (Democratic People's Republic of Korea) และประเทศเกาหลีใต้ (Republic of Korea)

อนุสาวรีย์และบริเวณจุดแบ่งเขตเกาหลีเหนือ-ใต้ เส้นขนานที่ 38

ประเทศเกาหลีเหนืออยู่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์โดยมีประเทศรัสเซียเป็นผู้วางนโยบายการเมืองให้ โดยมีนายคิม อิล ซุง (Kim Il Sung) เป็นนายกรัฐมนตรี หลังจากการสถาปนาประเทศเกาหลีเหนือไม่นาน ประเทศเกาหลีใต้ก็พัฒนาการเมืองการปกครองของตนเองเป็นระบบของสาธารณรัฐ (Republic) เช่นกัน

พัฒนาการการศึกษาของเกาหลีเหนือ จะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงก่อตั้ง ช่วงการปรับปรุงสู่สภาพเดิม และช่วงที่ทำให้มั่นคง โดยแต่ละช่วงก็จะมีจุดมุ่งหมายทางการเมือง ทางด้านเศรษฐกิจ และทางด้านการศึกษาที่แตกต่างกันในแต่ละช่วง

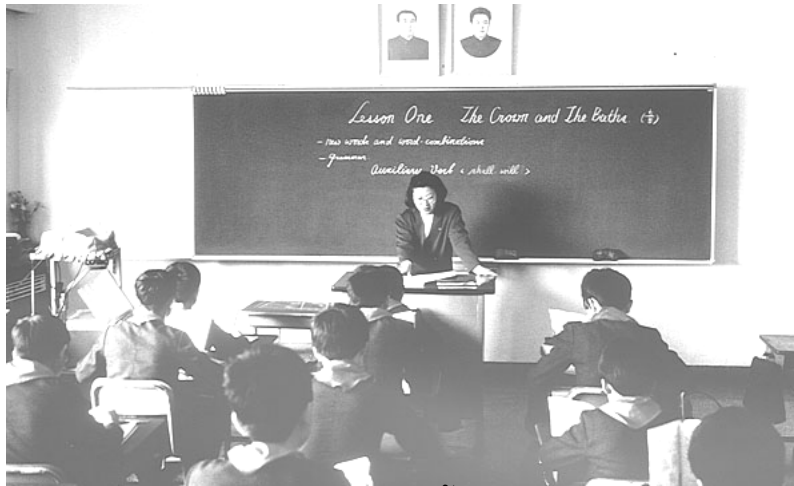
คิม อิลซุง

2.1 ระยะก่อตั้งหรือการสร้างพื้นฐาน

(Formation-building Period ค.ศ. 1945 – 1953)

หลังจากเกาหลีเหนือได้รับอิสรภาพในปี ค.ศ. 1945 คณะกรรมการชั่วคราวเกาหลีเหนือได้เริ่มจัดระบบการศึกษาโดยอิงการจัดการศึกษาแบบคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยม โดยนโยบายการศึกษาระดับแรกได้แก่ การจัดระบบการศึกษาชั่วคราว ซึ่งจะช่วยในการเสริมสร้างชาตินิยมทางการเมืองนั้นได้เน้นการสอนอักษรเกาหลี อักษร และประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเกาหลี ตลอดจนความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน โดยบรรจุไว้ในวิชาประวัติศาสตร์ การศึกษาในสมัยนี้ยังไม่มี ความทันสมัยมากนัก สิ่งที่มีความแตกต่างไปจาก

สังคมเดิมของเกาหลีเหนือ การศึกษาของเด็ก ๆ ที่มีสามคมเกาหลีเป็นผู้ดูแลซึ่งในอนาคตพวกเขาจะต้องกลายเป็นผู้นำลัทธิคอมมิวนิสต์ในโรงเรียนหรือฟาร์ม หรือแควตงธุรกิจที่ยิ่งใหญ่ของเกาหลีเหนือต่อไป

การศึกษาในชั้นเรียน

ส่วนนโยบายประการที่สอง คือ การรวมกันที่เรียกว่าการกำหนดมาตรา 20 (20 – item political platform) ในปี ค.ศ. 1946 เพื่อเป็นมาตรการกำหนดการกระตุ้นการจัดการศึกษา เป็นการกระตุ้นให้เกิดการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งมีเด็กเกาหลีเหนือทุกคนจะต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน โครงสร้างทางการมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการก่อตั้งมหาวิทยาลัย Kim Il Sung ในเปียงยาง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวของเกาหลีเหนือในสมัยนั้น การศึกษาในสมัยนี้มีความสำคัญมากโดยที่รัฐบาลพยายามนำเอาการศึกษามาเป็นเครื่องมือในการสร้างชาติ หนึ่งในปี ค.ศ. 1949 ระบบการศึกษาในโรงเรียนของประเทศเกาหลีเหนือได้มีการปรับใหม่โดยประกอบด้วย โรงเรียนแบบ 5 ปี ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับทุกคนเรียน (People's school) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และใช้เวลาเรียน 4 ปี ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ฉะนั้นกล่าวได้ว่าโครงสร้างการศึกษาของเกาหลีเหนือในสมัยนี้คือ 5 : 3 : 3 : 4 เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษาตอนปลายเรียน 3 ปี และเรียนในระดับอุดมศึกษาอีก 4 ปี (Kim. J. C, 1979: 67) นอกจากนั้นยังมีโรงเรียนเทคนิคหรือโรงเรียนวิชาชีพช่างที่มีฐานะเทียบเท่ากับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย หนึ่งในระยะปี ค.ศ. 1950 – 1953 การพัฒนาการศึกษาของเกาหลีส่วนมากจะตอบสนองนโยบายทางด้านทหารเป็นสำคัญ

โรงเรียนจะมีการฝึกอบรมวิชาทางด้านทหารมากขึ้นโดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นในช่วงนี้จึงมีการส่งนักเรียนไปเรียนวิชาทางด้านทหารที่สหภาพโซเวียตและประเทศยุโรปตะวันออกเพิ่มมากขึ้น เหตุการณ์ทางการศึกษาของเกาหลีที่มีการเปลี่ยนแปลงอีกประการหนึ่งก็คือ ในช่วงเดือนกรกฎาคม ปี ค.ศ. 1953 รัฐบาลได้ยุบโรงเรียนประถมศึกษาที่เคยเรียน 5 ปี ให้เหลือแค่ 4 ปี และการกำหนดหลักสูตรวิชาเตรียมต่าง ๆ หรือวิชาพื้นฐานซึ่งเรียน 2 – 3 ปีก่อนที่จะเข้าเรียนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย เพื่อเด็กที่จบจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่ต้องการเป็นทหาร

2.2 ระยะเวลาที่ 2 ระยะเวลาฟื้นฟูประเทศ (Repubilitation Peroid 1953 – 1957)

การเกิดสงครามเกาหลีทำให้ประเทศต้องประสบปัญหามากมายช่วง 3 ปีที่เกิดสงคราม เป็นเหตุให้เศรษฐกิจตกต่ำ และแผนการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจและการฟื้นฟูโรงเรียนภายใต้การฟื้นฟู 3 ปีและในช่วงนี้การปฏิวัติทางด้านวัฒนธรรมได้มีการปรับปรุงเป็นระยะแรกภายใต้กระบวนการ ชุลลิม่า (Chullima Movement) ซึ่งเป็นแผนที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู อาจารย์ และวัฒนธรรมในองค์กร รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพแรงงานต่าง ๆ ที่มาจากนักเรียน และอาจารย์แนวทางการพัฒนานี้จะต้องสอดคล้องกับทั้งทางด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อีกครั้งในปี ค.ศ. 1980 ของเกาหลี นโยบายการฟื้นฟูที่กล่าวมานั้นได้รับการสนับสนุนในลักษณะดังต่อไปนี้

1. การก่อตั้งวิทยาลัยประชาชน มีการปรับปรุงนโยบายการฝึกพัฒนาอาชีพและการจัดระบบราชการให้ดีที่สุดทั้งในแง่ของเศรษฐศาสตร์และการจัดการ
2. การก่อตั้งสถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (Social – Education Institution)
3. การก่อตั้งวิทยาลัยครูและสถาบันฝึกสอน

การกลับคืนสู่ความเป็นชาติ จึงเป็นผลทำให้เกาหลีเหนือประกาศการใช้การศึกษาภาคบังคับเป็นเวลา 4 ปีในเดือนเมษายน ค.ศ. 1956

2.3 ช่วงรวมตัวกัน (Consolidation Period since 1958)

ช่วงรวมตัวกันของสภาพสังคมของเกาหลีเหนือทำให้รัฐบาลได้ตระหนักถึงการเร่งสร้างสภาพเศรษฐกิจให้ดีขึ้น การปรับปรุงการศึกษารวมทั้งการขยายนโยบายการศึกษาภาคบังคับจาก 4 ปี เป็น 7 ปีในปี ค.ศ. 1958

หลังจากปี ค.ศ. 1961 ได้มีการขยายการศึกษาทุกระดับของโรงเรียนเพราะสาเหตุที่ต้องการคนที่มีความรู้ความชำนาญเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนเทคนิคต่าง ๆ ดังจะเห็นได้จากตารางข้างล่าง

ปี	ร.ร. ประถมศึกษา		โรงเรียนมัธยมศึกษา		วิทยาลัย / มหาวิทยาลัย	
	จำนวน ร.ร.	จำนวน น.ร. (พัน)	จำนวน ร.ร.	จำนวน น.ร. (พัน)	จำนวน ร.ร.	จำนวน น.ร. (พัน)
1945	1431	1183	674	311	4	3
1960	4145	957	3166	1186	76	97
1970	4470	1590	4820	1811	140	95
1981	8700	1748	4100	2398	170	256

ที่มา: Postlethwaite, T. N, 1988: 422

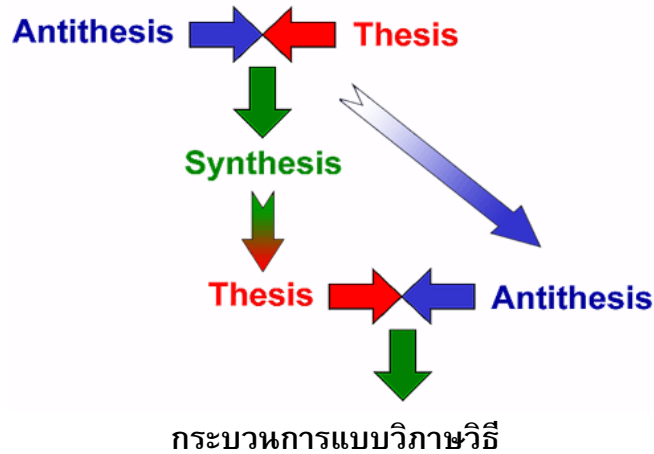
ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1966 การชุมชนเรียกร้องให้มีการศึกษาภาคบังคับทางวิชาชีพ 9 ปี จึงเริ่มในปี ค.ศ. 1967 – 1968 ในขณะที่เดียวกันการศึกษาในช่วงนี้ก็มีการเปลี่ยนแปลงกล่าวคือ มีการเรียนเพิ่มอีก 2 ปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 5 ปี และสามารถไปต่อที่โรงเรียนเทคนิคอีก 2 ปี

ต่อมาในปี ค.ศ. 1982 การศึกษาภาคบังคับของเกาหลีเหนือได้ขยายออกไปอีกเป็น 10 ปี โดยเริ่มใช้เฉพาะบางพื้นที่ก่อนแล้วค่อยขยายไป แต่ทั้งนี้การศึกษาภาคบังคับจะรวมเอาการอนุบาลศึกษาเข้าด้วย ซึ่งจากการปฏิรูปการศึกษาของเกาหลีเหนือครั้งนี้ทำให้นำไปสู่การศึกษาเพื่อปวงชน

3. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Education Goals)

ปรัชญาการศึกษาของเกาหลีเหนือมีรากฐานแนวความคิดของกลุ่มคอมมิวนิสต์รวมทั้งแนวความคิดที่ได้เผยแพร่ไปยังประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นจุดมุ่งหมายการศึกษานี้จึงมุ่งให้ประชาชนที่อยู่ในวัยเด็กจะได้รับการศึกษามากขึ้น ซึ่งการมีการศึกษาจะนำไปสู่การพัฒนาด้านความประพฤติ บุคลิกภาพและกิริยาวาจา ซึ่งเป็นความต้องการทางศีลธรรมของกลุ่มคอมมิวนิสต์ หัวใจของจุดมุ่งหมายของการศึกษามี 3 ส่วน คือ

1. การศึกษาประวัติศาสตร์ของระบบทุนโดยเฉพาะแบบวิภาษวิธี
2. การปิดกั้นการปฏิรูปที่รุนแรง
3. การให้ความจงรักภักดีต่อรัฐ

จากคุณลักษณะของจุดมุ่งหมายของกลุ่มคอมมิวนิสต์จะเป็นการช่วยสนับสนุนในการสร้างประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ รวมทั้งการดำเนินงานทางการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามการวางแผนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นไม่ใช่จุดสำคัญที่สุด การพัฒนาการศึกษาโดยให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและศึกษาวิชาชีพต่างหาก ตลอดจนการสร้างสถานที่ศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับการสร้างงานใหม่เพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

จุดมุ่งหมายทางการศึกษา

1. คนหนุ่มสาวจะต้องได้รับการขัดเกลาอบรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ต่อพรรคคอมมิวนิสต์ และการปฏิรูปเพื่อการพัฒนา
2. การศึกษาจะต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านแรงงาน
3. การศึกษาทางด้านวิชาชีพจะต้องมีความสำคัญ
4. จะต้องมี การฝึกอบรมหลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว โดยเฉพาะการอบรมทางด้านวิชาชีพ
5. การศึกษาผู้ใหญ่ต้องให้ความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะการฝึกทักษะวิชาชีพ
6. ทุกคนจะต้องมีความซาบซึ้งในวิชาวรรณคดีและศิลปศาสตร์ ซึ่งต้องสอดคล้องกับกลไกของ Chullima
7. พรรคคอมมิวนิสต์ (The Communist Party) จะต้องมี การปรับปรุงวิธีการแนะนำและการดูแลควบคุมในทุกส่วน เพื่อให้การส่งเสริมทางการเมืองของพรรคจะได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จากจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของเกาหลีเหนือดังกล่าว อาจจะกล่าวได้ว่า พรรคคอมมิวนิสต์มีบทบาทอย่างมากในการวางนโยบายทางการศึกษารวมทั้งกำหนดทิศทางของการศึกษาว่าจะดำเนินไปอย่างไร

การเรียนคอมพิวเตอร์ในชั้นเรียน

4. ระบบการศึกษา (Education System)

การศึกษาของประเทศเกาหลีเหนือแบ่งเป็น 4 ระดับ เหมือนกับทุกประเทศ แต่โดยทั่วไปแล้วรูปแบบการจัดการศึกษาของเกาหลีเหนือจะมีลักษณะดังนี้ คือ

1. การศึกษาผู้ใหญ่ (Adult education)
2. การศึกษาทั่วไป (General Education)
3. การศึกษาพิเศษ (Special Education)

การศึกษาทั่วไปนั้นประกอบด้วยการศึกษา 4 ระดับ คือ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

4.1 อนุบาลศึกษา (Kindergarten) จะรับเข้าเรียนเป็นเวลา 4 ปี ส่วนมากจะเป็นการฝึกความพร้อมของเด็กในการใช้ประสาทมือ เน้นการฝึกหัดให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันทางสังคม มีการฝึกการอ่านการเขียนภาษาเกาหลี และการร้องเพลงเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์ ความยิ่งใหญ่ในชาติ เป็นต้น ผู้ปกครองที่ทำงานในเมืองใหญ่ ๆ นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนเพื่อผู้ปกครองจะได้มีเวลาทำงานมากขึ้น ส่วนผู้ปกครองของเด็กที่อยู่ตามเขต

ชนบท หรือเขตภูเขาที่ยากลำบากและอบรมเด็กเอง โดยภาพรวมแล้วรัฐบาลยังไม่สามารถจัดการ อนุบาลศึกษาให้แก่ชาวเกาหลีได้อย่างทั่วถึง

4.2 ประถมศึกษา (Primary School) ในประเทศเกาหลีใช้คำศัพท์ว่า การศึกษา สำหรับประชาชน (People's school) จะใช้เวลาเรียน 4 ปี การศึกษาในระดับนี้ถือว่าเป็น การศึกษาภาคบังคับ 1 ซึ่งมีผลตามกฎหมายพรรคคอมมิวนิสต์ คือ 9 ปี รวมกันกับการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การเรียนการสอนในระดับนี้จะมีเรียนวิชาภาษาประจำชาติ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ คิดเป็นจำนวน 40 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อหาวิชาที่จัดไว้ ส่วน การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์นั้นเรียนเพียง 30 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลืออีก 30 เปอร์เซ็นต์จะเป็นการเรียนทางด้านวัฒนธรรม กิจกรรมทางด้านอาหารเพื่อเสริมสร้าง ความรักชาติ เด็กส่วนมากนิยมไปโรงเรียน

4.3 มัธยมศึกษาตอนต้น (Lower – Secondary School) ใช้เวลาเรียน 5 ปีเรียกว่า โรงเรียนชั้นกลาง (Middle school) การเรียนการสอนในระดับนี้จะอิงหลักสูตรที่ประกอบด้วย วิชาศึกษาทั่วไป (General study) จะมีการเน้นเพิ่มมากขึ้นในการเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ (National sciences) เช่น คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี เทคโนโลยีการจัดการทฤษฎี และ วิชาที่มีการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้จะมีวิชาบังคับให้เด็กเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ ศึกษาและงานปฏิบัติด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม

4.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย (Upper – secondary school) การศึกษาของเกาหลีใน ระดับนี้จะใช้เวลาเรียน 2 ปี ส่วนมากจะเรียนวิชาที่เกี่ยวกับการต่อในมหาวิทยาลัยหรือไม่ก็ เพื่อฝึกเข้าเรียนในโรงเรียนฝึกหัดครู ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะรวมเอาโรงเรียนทั่วไปซึ่ง ใช้เวลาเรียน 3 ปีเน้นการเรียนเพื่อฝึกฝนวิชาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

กิจกรรมชมรมฟุตบอลของนักศึกษาหญิงในมหาวิทยาลัยประเทศเกาหลีเหนือ

4.5 อุดมศึกษา (Higher Education) การศึกษาในระดับนี้แบ่งออกเป็นการศึกษาในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู รวมทั้งโรงเรียนฝึกทักษะวิชาชีพชั้นสูง

การศึกษาในมหาวิทยาลัย จะใช้เวลาเรียน 4 – 5 ปี ในระดับปริญญาตรี ซึ่งจะมีทั้งสาขาทางด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นักศึกษาส่วนมากนิยมเรียนทางด้านสังคมศาสตร์มาก ปัญหาอย่างหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัยของเกาหลีเหนือ คือจำนวนอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาไม่พอกับจำนวนนักศึกษา การเรียนแพทย์ในมหาวิทยาลัยใช้เวลาเรียน 6 ปี และฝึกงานอีก 1 ปี เกาหลีเหนือมีมหาวิทยาลัยเพียงมหาวิทยาลัยเดียวเท่านั้น คือ มหาวิทยาลัย คิม อิล ซุง (Kim Il Sung University) นอกจากนั้นจะเป็นเพียงวิทยาลัยเท่านั้น ส่วนมากจะเป็นวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรม ปัจจุบันนี้มีมหาวิทยาลัยเพียง 5 แห่งเท่านั้น ส่วนสถาบันวิจัยแห่งชาติ (National Research Institution) นั้นจะขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัย คิม อิล ซุง

หนึ่งในการเรียนปริญญาโท ปริญญาเอกนั้นจะเน้นทางด้านวิจัยเป็นหลักมีเรียนกระบวนวิชาต่าง ๆ (Course work) การเรียนในระดับปริญญาเอกส่วนมากรัฐบาลจะมีทุนให้ไปศึกษาที่ต่างประเทศ เป็นที่น่าสังเกตประการหนึ่งคือประเทศที่รัฐบาลเกาหลีสนับสนุนให้ไปเรียนคือประเทศที่มีการปกครองแบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ เช่น จีน โซเวียต เป็นต้น

วิทยาลัยครู (Teacher Training) ผู้ที่จะเป็นครูในเกาหลีเหนือนั้นจะต้องได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันฝึกหัดครู ดังนี้

- ครูที่สอนในโรงเรียนอนุบาลศึกษาจะต้องเข้าเรียน Kodung Sabun HaKyo ซึ่งเรียนต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้น (Middle School) เป็นเวลา 3 ปี
- ครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจะต้องเข้าเรียน Sabum Daihak ซึ่งเป็นวิทยาลัยการศึกษา (College of education) เป็นเวลา 4 ปี เพื่อจบออกไปจะได้ประกอบอาชีพครูได้ตามความตั้งใจ
- สำหรับผู้ที่จะเป็นครูทางด้านวิชาชีพเทคนิคต่าง ๆ นั้น จะต้องเรียน 3 ถึง 4 ปี ในโรงเรียนฝึกวิชาชีพเป็นเวลา 3 – 4 ปี

การศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education) การศึกษาผู้ใหญ่ในส่วนมากจะเป็นการฝึกทักษะในการทำงานของผู้ที่ทำงานในโรงเรียนอุตสาหกรรมมีระยะเวลาเรียน เป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. โรงเรียนฝึกผู้ทำงาน (Workers School) ใช้เวลาเรียน 2 ปี เปรียบเสมือนผู้ที่

ไม่ค่อยจะมีฝีมือในการทำงาน คือ Unskilled workers ส่วนมากเป็นการเรียนเพื่อใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ควบคุมในการทำงานรวมทั้งการฝึกทักษะเบื้องต้น

2. โรงเรียนฝึกผู้ทำงานในระดับกลาง (Workers' middle school) จะใช้เวลาเรียน 3 ปี เปรียบเสมือนพวกแรงงานกึ่งฝีมือ (Semi - skilled workers) เป็นที่ฝึกทักษะในการทำงานเพิ่มขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง

3. โรงเรียนฝึกผู้ทำงานในระดับวิชาชีพชั้นสูง (Workers' higher Technical school) มีการเรียน 3 ปี เน้นความรู้เชิงปฏิบัติการมากขึ้นผสมผสานกับทฤษฎี และเป็นการฝึกในสถานประกอบการจริงเสียส่วนใหญ่

4. การฝึกทักษะในสถานชั้นสูง (Corresponded course in colleges, university and factory colleges) ใช้เวลาเรียน 4-5 ปี เพื่อฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นการผสมผสานระหว่างทฤษฎีกับเชิงปฏิบัติทักษะ โดยมีหลักสูตรที่มุ่งเพื่อมุ่งให้ไปใช้ในวิชาชีพอย่างแท้จริง การเรียนแผนการศึกษาผู้ใหญ่ในระดับนี้เปรียบเสมือนการผลิตช่างเทคนิคที่มีความชำนาญงานในเรื่องนั้น ๆ (Skilled workers)

จะเห็นได้ว่า การศึกษาผู้ใหญ่ของเกาหลีเหนือนั้นจะเป็นการฝึกอบรมแก่ผู้ทำงานแล้ว นอกจากนี้ถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องมีการฝึกอบรมให้แก่พนักงานเป็นประจำ ซึ่งอาจจะเข้าไปทำงานได้ระยะหนึ่ง สองหรือสามปีแล้วให้พนักงานเหล่านั้นมาฝึกภาคทฤษฎีและทักษะอีกเรียกว่า รีเทรนนิ่ง (Retraining) อนึ่งการศึกษาผู้ใหญ่ของเกาหลีเหนือรวมทั้งการศึกษานอกโรงเรียนถือว่าเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการขัดเกลาให้สมาชิกของประเทศชาติมีความจงรักภักดีต่อพรรคคอมมิวนิสต์

การศึกษาพิเศษ (Special Education) การศึกษาพิเศษของเกาหลีเหนือนั้น ตามนัยความหมายของบริบทการจัดการศึกษานั้นไม่ได้หมายถึงการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการหรือคนที่ผิดปกติทั่วไปหรือเด็กนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ การศึกษาพิเศษในเกาหลีเหนือนี้หมายถึงโรงเรียนต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเฉพาะทาง เช่น โรงเรียนพลศึกษา โรงเรียนสอนดนตรี โรงเรียนสอนเต้นรำ โรงเรียนการแสดง รวมทั้งโรงเรียนที่เปิดสอนสำหรับเด็กให้มีความรักชาติโดยเฉพาะการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ของเกาหลี ซึ่งมีชื่อว่า School for the bereft children of revolutionaries ซึ่งจะ让孩子เรียนเป็นเวลา 11 ปี อนึ่งโรงเรียนที่ฝึกความชำนาญพิเศษตามที่กล่าวมาแล้วก็จะใช้เวลาเรียน 11 ปี เช่นกัน

5. การบริหารการศึกษา (Education administration)

การบริหารการศึกษาของเกาหลีเหนือเรียนได้ว่าเป็นการบริหารในลักษณะที่รวมอำนาจ (Centralization) โดยที่อำนาจการบริหารจะอยู่ภายใต้การสั่งการของพรรคคอมมิวนิสต์แต่สามารถกระจายอำนาจในการทำงาน เช่น นโยบายการศึกษาพื้นฐานนั้นเลขานุการของคณะกรรมการพรรคแรงงาน (Worker's Party) โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการทั้งหมด จึงนำนโยบายทางการจัดการศึกษานั้น ๆ ออกมาใช้

กระทรวงที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการศึกษามีกระทรวงอุดมศึกษา (Ministry of Higher education) กระทรวงการศึกษาทั่วไป (Ministry of Common Education) และกระทรวงวัฒนธรรม (Ministry of Culture) ส่วนการจัดการศึกษาด้านเกษตรกรรมนั้นจะอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงเกษตร (Ministry of Agriculture)

แต่โดยภาพรวมแล้วถึงแม้ว่าจะมีกระทรวงหลาย ๆ กระทรวงที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาก็ตาม แก่พรรคคอมมิวนิสต์ของประเทศจะมีบทบาทในกำหนดหลักสูตรตำราเรียน และรายละเอียดกระบวนวิชาต่าง ๆ จากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคของประเทศ

6. ข้อมูลพื้นฐานของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

รูปแบบการปกครอง สังคมนิยม

ผู้นำประเทศ นายคิม จอง อิล (Kim Jong Il)

Kim Jong Il

ประธานสภาบริหารสูงสุด นายคิม ยอง นาม (Kim Yong Nam)

นายกรัฐมนตรี นายปาร์ค พง จู (Park Pong Ju)

รัฐมนตรีต่างประเทศ นายเป็ก นัม ซุน (Paek Nam Sun)

วันชาติ 9 กันยายน

ที่ตั้ง ระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 125-130 องศาตะวันออก และเส้นละติจูดที่ 38-43 องศาเหนือ

พื้นที่ 120,540 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 55 ของพื้นที่คาบสมุทรเกาหลี โดยมีพรมแดนติดกับจีน เกาหลีใต้ และรัสเซีย

ประชากร 22.46 ล้านคน (2546)

เมืองหลวง กรุงเปียงยาง (Pyongyang)

เมืองสำคัญ Nampo เป็นท่าเรือบนฝั่งทะเลเหลือง Wonan และ Chongjin บนฝั่งทะเลญี่ปุ่น

ภาษา เกาหลี (Korean)

อัตราการรู้หนังสือ ร้อยละ 99

การเมืองการปกครอง

- เกาหลีเหนือปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ตามแนวทางของอดีตสหภาพโซเวียต ระบบการเมืองของเกาหลีเหนือตั้งอยู่บนพื้นฐานของลัทธิจูเซ (Juche) ซึ่งอดีตประธานาธิบดี คิม อิล ซุง ได้บัญญัติขึ้นเมื่อ 26 ธ.ค. 2498 ประกอบด้วยหลักการสำคัญ คือเอกราชทางการเมืองอย่างแท้จริง การพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจ และการป้องกันประเทศด้วยตนเอง

- เกาหลีเหนือมีการปกครองระบบพรรคเดียวมาโดยตลอด นับตั้งแต่มีการก่อตั้งประเทศเมื่อ 9 ก.ย. 2491 โดยมีพรรคคนงานเกาหลี (Workers Party of Korea) เป็นองค์กรที่มีบทบาทและอิทธิพล สูงสุดในทางการเมืองที่คอยควบคุมหน่วยงานของรัฐบาลในการบริหารประเทศ ตามที่รัฐธรรมนูญปกครองประเทศของเกาหลีเหนือบัญญัติไว้ว่า อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของสมัชชาประชาชนสูงสุด ซึ่งมีสมาชิก 687 คน มาจากการเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

- สถานการณ์การเมืองภายในของเกาหลีเหนือได้เข้าสู่ความไม่แน่นอน ภายหลังจากการถึงแก่อสัญกรรมของประธานาธิบดีคิม อิล ซุง ในปี 2537 ซึ่งทำให้ประชาคมระหว่างประเทศกังวลว่าเกาหลีเหนือจะประสบปัญหาคว่ำวายน อย่างไรก็ตาม การเข้ารับตำแหน่งผู้นำประเทศของนายคิม จอง อิล ในเดือนกรกฎาคม 2541 แสดงให้เห็นว่านายคิม จอง อิล สามารถกุมอำนาจการปกครองประเทศได้อย่างเบ็ดเสร็จ โดยนายคิม จอง อิล ก็ได้มีท่าทีที่ต้องการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศในโลกเสรีมากขึ้น คาดว่าเพราะต้องการได้รับเงินตราต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงและฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศ

- เมื่อ 5 ก.ย. 2541 การประชุมสภาประชาชนสูงสุดครั้งที่ 10 มีมติให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยระบุว่า 1) นายคิม อิล ซุง เป็นผู้ก่อตั้งเกาหลีเหนือ และเป็นบรรพบุรุษแห่งสังคมนิยมของเกาหลี ดังนั้น จึงยกย่องให้เป็นประธานาธิบดีตลอดกาล (Eternal President) 2) ยกเลิกระบบประธานาธิบดีเป็นประมุข ให้ประธานคณะกรรมการป้องกันประเทศ (Chairman of the National Defense Commission) เป็นตำแหน่งสูงสุดของประเทศ โดยมีอำนาจปกครองด้านการเมือง การทหาร และเศรษฐกิจ 3) ให้สภาบริหารสูงสุด (Presidium) ของสภาประชาชนสูงสุดเกาหลีเหนือ (Supreme People's Assembly) เป็นองค์กรนิติบัญญัติสูงสุดของประเทศ

เศรษฐกิจการค้า

- เกาหลีเหนือมีการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในลักษณะวางแผนเศรษฐกิจจากส่วนกลาง โดยเกาหลีเหนือได้ยึดถืออุดมการณ์ลัทธิจูเช่ (Juche) ของพรรคแรงงานเกาหลีมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นความเป็นเอกภาพ การพึ่งพาตนเอง เกียรติภูมิของชาติ และการสร้างความเจริญให้กับประเทศ พร้อมกับประกาศ “ขบวนการมาบิม” (Chollima Movement) ในปี 2501 ที่กระตุ้นให้ประชาชนขยันขันแข็งในการทำงาน เร่งเพิ่มผลผลิตโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร

- เกาหลีเหนือมีระบบการค้าผูกขาดโดยภาครัฐ ทั้งการค้าในประเทศและต่างประเทศ โดยกระทรวงพาณิชย์ควบคุมการค้าภายในประเทศ และกระทรวงการค้าต่างประเทศควบคุมการค้าระหว่างประเทศ โดยได้จัดตั้งบริษัทการค้าของรัฐหรือสหกรณ์การค้าของรัฐ เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการค้า รัฐบาลเกาหลีเหนือพยายามขยายการค้ากับต่างประเทศให้มากขึ้น โดยได้เน้นการผลิตสินค้าที่ตลาดต่างประเทศมีความต้องการเพิ่มขึ้น พยายามปรับปรุงเครดิตของเกาหลีเหนือ ส่งเสริมสินค้าออกทั้งแบบ merchant trade และ barter trade ส่งเสริมการลงทุนกับต่างประเทศ นอกจากนี้ เกาหลีเหนือได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (Commission for the Promotion of Foreign Trade) เพื่อสนับสนุนการค้ากับประเทศที่ยังไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับเกาหลีเหนือ

- เกาหลีเหนือสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้เพียงร้อยละ 20 ของปริมาณความต้องการใช้ไฟฟ้าภายในประเทศเท่านั้น ภาวะการขาดแคลนพลังงานของเกาหลีเหนือ ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถทำการผลิตได้เพียงร้อยละ 20 ของความสามารถในการผลิต ทั้งนี้ มีรายงานว่าระบบการสื่อสารและคมนาคมขนส่งของเกาหลีเหนืออยู่ในสภาพย่ำแย่ ซึ่งหากสภาวะเช่นนี้ดำรงต่อไป อาจส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจเกาหลีเหนือล่มสลายได้ และนำไปสู่การอพยพของชาวเกาหลีเหนือไปสู่อินเตอร์เน็ตและเกาหลีใต้

- ในปี 2538 และ 2539 ได้ประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ที่สุดในรอบ 10 ปี ซึ่งได้สร้างความเสียหายให้กับพื้นที่เกษตรกรรมและโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศ ต่อมาในปี 2540 เกาหลีเหนือประสบกับภาวะภัยแล้งและพายุในช่วงฤดูใบไม้ร่วง ซึ่งได้สร้างความเสียหายให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวทางฝั่งตะวันตกของประเทศ ทำให้ไม่สามารถผลิตอาหารให้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ ก่อให้เกิดภาวะขาดแคลนอาหาร ประชาชนเจ็บป่วยและล้มตายเป็นจำนวนมาก รัฐบาลเกาหลีเหนือจึงได้เริ่มขอรับความช่วยเหลือจากประชาคมโลกมาตั้งแต่ปี 2538 ทั้งนี้ ก่อนการล่มสลายของลัทธิคอมมิวนิสต์ในปี 2532-2533 ประเทศที่เคยเป็นคู่ค้าที่สำคัญของเกาหลีเหนือคือ สหภาพโซเวียตและกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก แต่หลังจากการล่มสลายของสหภาพโซเวียต มูลค่าการค้ากับรัสเซียได้ลดน้อยลงอย่างมาก และประเทศยุโรปตะวันออกก็ไม่มีกำลังซื้อ นอกจากนี้ สินค้าส่งออกของเกาหลีเหนือ ก็ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าประเภทเดียวกันจากประเทศอื่นๆ ทั้งทางด้านคุณภาพและราคาได้ รวมทั้ง เกาหลีเหนือยังประสบปัญหาการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ เพื่อนำไปซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการผลิตสินค้า อีกด้วย

- รัฐบาลเกาหลีเหนือได้พยายามหาเงินตราจากต่างประเทศ โดยไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจภายในประเทศ ดังนี้ 1) ในปี 2534 ได้พยายามทดลองเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษในลักษณะเดียวกับจีน บริเวณใกล้พรมแดนจีนและรัสเซียเรียกว่า Rajin-Sonbong Free Trade Zone (FTZ) เพื่อเป็นเขตผ่อนผันให้กับนักลงทุนต่างชาติผ่านเข้าออกได้โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตรา มีการลดภาษีศุลกากร และมีสิ่งจูงใจอื่นๆ เพื่อดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในเขตดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวได้รับความสนใจน้อยมาก (มีนักลงทุนจากไทยและจีนเข้าไปลงทุนในขณะนี้) เนื่องจากค่าจ้างแรงงานที่สูง การแทรกแซงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินงาน นอกจากนี้ นักลงทุนต่างชาติ ยังไม่ค่อยแน่ใจในสถานการณ์ทางการเมืองภายในเกาหลีเหนือ ตลอดจนปัญหาเรื่องนโยบายคุ้มครองการลงทุน รวมทั้งความไม่พร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ อาทิ สนามบิน ท่าเรือ และการขาดพื้นฐานทางอุตสาหกรรม และ 2) ในปี 2541 ได้เปิดให้บริษัทฮุนไดของเกาหลีใต้เข้าไปลงทุนโดยการนำนักท่องเที่ยวเข้าชมบริเวณเทือกเขา Kumgang โดยบริษัทฮุนไดต้องจ่ายค่าสัมปทานให้กับรัฐบาลเกาหลีเหนือเดือนละ 12 ล้านเหรียญสหรัฐ [แต่ปรากฏว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจากเกาหลีใต้น้อยเกินคาด คือน้อยกว่า 4,000 คนต่อเดือนทำให้บริษัทฮุนไดขาดทุนอย่างหนัก จนเมื่อเดือน ม.ค. 2545 รัฐบาลเกาหลีได้ประกาศให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่โครงการดังกล่าว เพราะเห็นว่าเป็นโครงการที่ส่งเสริมนโยบายปรองดองระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้]

- อย่างไรก็ตาม โครงการทดลองขีปนาวุธและอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การลงทุนจากต่างประเทศชะงักงัน หากปัญหาต่างๆ ดังกล่าวได้รับการแก้ไข รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนมาตรฐานทางการเงินให้เป็นสากลมากขึ้น ก็อาจทำให้การลงทุนในเขตเศรษฐกิจดังกล่าวได้รับความสนใจจากต่างประเทศมากขึ้นกว่าในปัจจุบัน

- เมื่อ 2 ส.ค. 2545 เกาหลีเหนือได้เริ่มทดลองมาตรการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ โดยลดการปันส่วนอาหาร และให้ประชาชนซื้ออาหารจากตลาดมากขึ้นแทน และเพิ่มค่าแรงเพื่อให้ประชาชนมีกำลังซื้ออาหารจากตลาดเอง รัฐบาลเกาหลีเหนือจะใช้ family production system ในพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งคล้ายกับระบบที่จีนใช้เมื่อเริ่มการปฏิรูปเศรษฐกิจใหม่ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิต รัฐบาลเกาหลีเหนือจะลดการซื้อธัญพืชสำหรับการปันส่วนของรัฐ และจะปล่อยให้เกษตรกรสามารถขายพืชผลได้เองมากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลเกาหลีเหนือจะลดค่าเงินของเกาหลีเหนือจาก 2.2 วอนต่อ 1 เหรียญสหรัฐ เป็น 200 วอนต่อ 1 เหรียญสหรัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับตัวเข้าสู่ระบบตลาดต่อไปในอนาคต

- เมื่อ ก.ย. 2545 เกาหลีเหนือได้ประกาศให้เมือง Shinnuiju ซึ่งเป็นเมืองใหญ่ติดชายแดนจีนตรงข้ามเมืองดานตงของมณฑลเหลียวหนิงมีแม่น้ำยาลูเป็นเส้นกั้นพรมแดน ให้เป็นเขตบริหารพิเศษขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางโดยสามารถบัญญัติกฎหมายมีอำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ

- การปฏิรูประบบเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือมีความคืบหน้าที่ดีขึ้น ถือว่าประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง โดยเกาหลีเหนือสามารถรับมือกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูปได้ มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงการจัดสรรอุปทานพลังงานเพื่อรองรับความต้องการได้ดีขึ้น มีความพยายามเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมากขึ้นทั้งในภาคเกษตรภาคอุตสาหกรรม และการค้าระหว่างประเทศ ในปี 2546 ภาคเกษตรมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 4.156 ล้านตันจากความต้องการบริโภค 5.1 ล้านตัน ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 และภาคการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 2,390 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นมูลค่าสูงสุดในรอบ 11 ปี

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

- เริ่มต้นในปี 2515 จากการแลกเปลี่ยนการติดต่อในด้านการค้าและกีฬาอย่างไม่เป็นทางการ

- ในปี 2517 เกาหลีเหนือแสดงความสนใจที่จะขอเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น

- 8 พ.ค. 2518 ไทยและเกาหลีเหนือได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน และมีการแลกเปลี่ยน ออท.ระหว่างกันในเวลาต่อมา โดย ออท.เกาหลีเหนือประจำสหภาพพม่า (ในขณะนั้น) ดำรงตำแหน่ง ออท.ประจำประเทศไทย และออท.ณ กรุงปักกิ่ง ดำรงตำแหน่ง ออท.ณ กรุงเปียงยาง

- 15 มี.ค. 2534 เกาหลีเหนือได้ยกระดับสำนักงานผู้แทนการค้าของเกาหลีเหนือใน กรุงเทพฯ (ที่ตั้งขึ้นเมื่อ 25 ธ.ค.2522) เป็น สอท.แต่ไทยยังไม่ได้เปิด สอท.ณ กรุงเปียงยาง โดยขณะนี้ สอท.ณ กรุงปักกิ่ง เป็นผู้ดูแล

การเยือนที่สำคัญจากฝ่ายไทย

- 8-15 พ.ค. 2530 สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

- 22-26 มี.ค. 2534 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- 9-14 มี.ค. 2535 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และ เสด็จฯ เป็นครั้งที่ 2 เมื่อปลาย มิ.ย.2536

- 18-25 ต.ค. 2546 กลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาไทย-เกาหลีเหนือ

ความร่วมมือด้านการค้า/การลงทุน

- กลไกความสัมพันธ์ทวิภาคีได้แก่ คณะกรรมาธิการร่วมทางการค้า (Joint Trade Commission:JTC) รวม.พจน.ของทั้งสองประเทศเป็นประธานร่วมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการค้าระหว่างกัน

- การลงทุนไทยในเกาหลีเหนือ บริษัท ล็อกซเลย์ จำกัด มหาชน (Loxley Public Co.,Ltd) ลงทุนด้านกิจการโทรคมนาคม

- การค้าไทยกับเกาหลีเหนือ ไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ามาโดยตลอด ทั้งนี้ ในปี 2546 มีมูลค่าการค้ารวม 254.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีมูลค่าการนำเข้า 50.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มูลค่าการส่งออก 203.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- สินค้านำเข้าจากไทยได้แก่ เม็ดพลาสติก สิ่งทอ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องจักรกล เคมีภัณฑ์ ข้าว น้ำตาลทราย ยางพารา น้ำมันสำเร็จรูป ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง

- สินค้าส่งออกมาไทยได้แก่ เคมีภัณฑ์ หลอดภาพโทรทัศน์ เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องจักรในอุตสาหกรรม เครื่องใช้ไฟฟ้า ผ้าฝ้าย อัญมณี ผลิตภัณฑ์โลหะ

ด้านวัฒนธรรม

- ไทยและเกาหลีเหนือมีการแลกเปลี่ยนการติดต่อและการดำเนินกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมในสาขาต่าง ๆ ระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชน โครงการแลกเปลี่ยนสื่อมวลชน กีฬา นอกจากนี้ ยังมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไทย-เกาหลีเหนือ โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้น

- หนึ่ง เกาหลีเหนือได้เคยทบทวนขอทำความตกลงด้านวัฒนธรรมกับไทยในปี 2532 และปี 2534 แต่ไทยไม่ได้ตอบสนอง ล่าสุด เมื่อนายคิม ยอง นาม ประธานสภาบริหารสูงสุด กำหนดเยือนไทยตามคำเชิญของนายกรัฐมนตรีระหว่าง 28 ก.พ. – 3 มี.ค. 2545 ฝ่ายเกาหลีเหนือได้เสนอร่างความตกลงฯ อีกครั้ง และไทยตอบรับ และมีการลงนามความตกลงใน 1 มีนาคม 2545

- ในโอกาสครบรอบ 30 ปีของการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในปี 2548 ไทยและเกาหลีเหนือได้เห็นชอบให้มีการแลกเปลี่ยนกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยเกาหลีเหนือเสนอจะนำคณะกายกรรมเป็ยงยางมาเปิดการแสดงในไทย

ความร่วมมือทางวิชาการ

- ปัจจุบันไทยได้ให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่เกาหลีเหนือภายใต้การดำเนินงานของกรมวิเทศสหการ โดยเมื่อปี 2539 เกาหลีเหนือได้จัดส่งคณะผู้แทนเข้าหารือกับผู้แทนกรมวิเทศสหการเพื่อแสดงความประสงค์ในการที่จะจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมในโครงการหลักสูตรฝึกอบรมประจำปี ซึ่งรัฐบาลไทยได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในสาขาต่าง ๆ เช่น สาขาการค้าระหว่างประเทศ การคลัง การลงทุน และการขนส่ง โดยการเข้าร่วมการฝึกอบรมดังกล่าวของเกาหลีเหนืออยู่ในรูปแบบของความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (Technical Cooperation among Developing Countries - TCDC) ซึ่งรัฐบาลของประเทศผู้ขอรับการฝึกอบรมจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างประเทศ และรัฐบาลของประเทศผู้จัดการฝึกอบรมจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในประเทศทั้งหมด พร้อมทั้งนี้ เกาหลีเหนือยังได้เสนอที่จะให้ไทยจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรฝึกอบรมที่เกาหลีเหนือจัด ซึ่งเกาหลีเหนือมีศักยภาพ เช่น สาขาเหมืองแร่ และนิวเคลียร์ เป็นต้น ซึ่งในปี 2541 คณะผู้แทนกรมวิเทศสหการได้เดินทางไปหารือความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการกับเกาหลีเหนือที่กรุงเป็ยงยางตามคำเชิญของรัฐบาลเกาหลีเหนือ โดยฝ่ายไทยได้ตกลงที่จะให้ความร่วมมือทางวิชาการ ดังนี้ ทุนฝึกอบรม/ดูงานระยะสั้นทางด้านวิทยาศาสตร์และการเกษตรฯ การเชิญเจ้าหน้าที่เกาหลีเหนือเยือนไทย รวมทั้งการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น นอกจากนี้ กรมวิเทศสหการยังได้จัดสรรการให้ความร่วมมือในกรอบการฝึกอบรมประเทศที่สาม (Third Country Training Program)

โดยรวมมีอยู่กับ WHO ในการจัดการฝึกอบรม/ดูงานด้านสาธารณสุขให้แก่เกาหลีเหนือปีละประมาณ 15-18 หลักสูตรด้วย

7. บทสรุป (Conclusion)

ในประเทศเกาหลีเหนือที่ลัทธิ มาร์กซิสต์-เลนิน (Marxist – Leninist) จะมีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก หนึ่งหลักสูตรส่วนมากจะเน้นให้เด็กได้ฝึกการทำงาน ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรบังคับให้เด็กจะต้องทำงานเป็นเวลา 10 ชั่วโมงโรงงานอุตสาหกรรม หรือจะต้องฝึกงานใน 2 – 3 สัปดาห์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกในหลักสูตร นอกจากนี้ นักเรียนของเกาหลีเหนือจะต้องมีชั่วโมงการฝึกทางด้านทหาร 1200 – 1400 ชั่วโมง คล้ายกับการเรียน ร.ด. (รักษาดินแดนของประเทศไทย) การเรียนในลักษณะนี้จะเรียนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ผู้ที่สอนไม่ผ่านวิชาทางด้านทหารถือว่าไม่มีสิทธิสอนในวิชาปกติทั่วไป

แม้ว่าสังคมโลกจะมีความเจริญไปมากแล้วก็ตามแต่สังคมเกาหลีเหนือยังติดอยู่กับรูปแบบสังคมนิยมแบบเก่า การยื่นประจัญหน้ากันระหว่างทหารรักษาความมั่นคงของเกาหลีและเกาหลีใต้ เป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างทางด้านลัทธิการปกครอง ซึ่งอาจจะนำมาซึ่งความไม่รู้เท่าทันของประชาชนทั้งสองประเทศก็ได้ ปัจจุบันนี้เกาหลีเหนือก็ยังติดกับรูปแบบการปกครองแบบเดิมแต่พร้อมที่จะก้าวไปให้ทันกับสังคมโลกเสรีอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามสภาพแห่งบริบทของประเทศ

บรรณานุกรม

- วิเชียร อินทะสี. รายงานผลการวิจัยนโยบายการรวมเกาหลี: พัฒนาการและแนวโน้ม
ในทางปฏิบัติ. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปทุมธานี, 2543.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- Kim, J.C. **Higher Education in Communist Korea.** Seoul: Baeyung, 1976
- Kyong-hee, Lee. **Korean culture: legacies and lore.** Korea: Korea Heald, c1994
- Postlethwaite, T.N. **Encyclopedia of Comparative Education and National Systems of
Education.** Great Britain: A Weaton&Co.Ltd., 1988.
- <http://encarta.msn.com>
- <http://www.mfa.go.th/web/479.php?id=144>